

NORCONSULT AS
Postboks 626
1303 SANDVIKA

Deres ref.:
VAV-D178-EPUZ

Vår ref. (saksnr.):
20/03225-4

Saksbehandler:
Tom Johan Fillan, 21 80 21 80

Dato:
20.03.2020

GNR 131 BNR 119 - Ulvenveien 109 - Statnett Sf - Kabeltunell Sogn - Ulven - Avklaring om påslipp av anleggsvann til offentlig overvannsnett

Vann- og avløpsetaten (VAV) viser til henvendelsen fra Norconsult AS v/ Håvard Strande Dahl den 09.03.2020, om påslipp av rensed anleggsvann til det offentlige overvannsnettet. Det søkes på vegne av Statnett Sf, i forbindelse med etablering av kabeltunell for strøm mellom Sogn og Ulven.

Dere har sendt inn to søknader for påslipp, med lokasjon Tåsen og Ulven. Denne uttalelsen gjelder for påslipp ved Ulven, og inkluderer påslipp fra anleggsområdet og tunelldrivingen. Påslipp v/Tåsen vil behandles i egen avklaring.

Statnett Sf har i tillegg søkt Fylkesmannen om utslippstillatelse.

Vi har gitt tillatelse til bruk av offentlig overvannsnett, forutsatt at våre vilkår og påslippskrav overholdes. Påslippskravene finner dere fra side 4.

En kopi av dette brevet skal alltid oppbevares på stedet der arbeidet utføres. Anleggsarbeiderne skal være orientert om vilkårene og kravene vi stiller.

Avklaring til plan- og bygningsmyndighet

VAV uttaler seg om forhold knyttet til påslipp av anleggsvann til det offentlige overvannsnettet. Vi stiller krav for å beskytte overvannsnettet, og ikke vannresipient. Denne uttalelsen skal vedlegges deres tiltaksplan. Det er Plan- og bygningsetaten (PBE) som er myndighet for arbeider i forurenset grunn, og som skal godkjenne tiltaksplanen. Håndtering av anleggsvann er en del av tiltaksplanen.

Vilkår for bruk av det offentlige overvannsnettet

- Påslipp til offentlig overvannsnett tillates kun dersom Fylkesmannen har vurdert og bestemt dette i sin utslippstillatelse.
- Utslipp av anleggsvann skal være lovlig jf. forurensningsloven § 7.

- Fylkesmannens veiledende grenseverdier i tabell 2 skal overholdes. For mer informasjon se Fylkesmannen nettsider: www.fylkesmannen.no/oslo-og-viken/miljo-og-klima/forurensning/
- Dere må ha en godkjent tiltaksplan for arbeid i forurenset grunn.
- Det må være tilstrekkelig kapasitet på overvannsnett. Dersom det av ulike årsaker oppstår begrensninger i kapasiteten, som for eksempel ved kraftig nedbør, svikt i pumper eller tette rør, må dere håndtere anleggsvannet på annen måte. Dere må selv forsikre dere om at vannet renner unna i de aktuelle påslippspunktene.

VAVs vurderinger

Påslipp av anleggsvann kan føre til driftstekniske problemer for kommunens ledningsnett. Anleggsvannet kan også inneholde stoffer som kan være skadelig for helsen til personalet som arbeider på overvannsnett. Vi stiller derfor krav til mengde, anleggsvannets kvalitet, og til hvordan dere håndterer påslippet til det offentlige overvannsnett.

Maksimal påslippbelastning

Påslippbelastningen (maks l/sek) er bestemt ut ifra ledningskapasiteten i det aktuelle området under normale forhold. Ved store nedbørsmengder vil ledningen ha mindre kapasitet til å ta imot anleggsvannet. I slike tilfeller må dere finne andre måter å håndtere vannet på. Overbelastning av overvannsnett kan føre til oppstuvning i kummer. I verste fall kan det renne over og ut på gaten.

Prøvetaking og rapportering

For å ha kontroll med hva som slippes på overvannsnett, krever vi at dere tar prøver som analyseres med hensyn til parameterne i tabell 2. Prøvene skal være representative for den mengde og kvalitet av anleggsvannet som slippes ut. Resultatene som rapporteres er deres dokumentasjon på at kravene overholdes. Vi stiller kun krav til parametere som kan påvirke overvannsnett, og ikke vannresipient. Vi har derfor stilt krav til suspendert stoff, pH og olje.

Suspendert stoff

Anleggsvann inneholder mye partikler som kan føre til at overvannsledningene tettes igjen.

pH

Anleggsvann med høy, eller lav pH, kan virke korroderende på ledningsnett.

Olje

Tilførsel av olje til overvannsnett kan medføre driftsmessige problemer i form av beleggdannelse på rør og renner. I tillegg kan det gi et arbeidsmiljøproblem i form av lukt og evt. gassdannelse.

Ammonium

Det fremgår av de innsendte opplysningene at dere skal gjennomføre sprengningsarbeider. Anleggsvannet kan derfor inneholde rester av sprengstoff som inneholder ammoniumnitrat. Ammonium kan virke korrosivt på betongledninger og må begrenses ved påslipp til overvannsnett.

Sulfat

Dere har opplyst at det er fare for innhold av sulfat i anleggsvannet. Sulfat kan føre til korrosjon av betongledninger, og må begrenses ved påslipp til overvannsnett.

Regelverk

Ifølge forurensningsloven § 7 første ledd må det ikke settes i gang noe som kan medføre fare for forurensning, uten at det er lovlig. For at utslippet skal være lovlig, må det følge av lov eller forskrift, eller av en tillatelse gitt av forurensningsmyndigheten.

Plan- og bygningsetaten er forurensningsmyndighet etter forurensningsforskriften kapittel 2 om arbeider i forurenset grunn.

Fylkesmannen er forurensningsmyndigheten for midlertidig anleggsarbeid.

Abonnementsbetingelsene for Oslo, punkt 3.10, gir Vann- og avløpsetaten muligheten til å stille krav til avløpsvann som skal slippes til offentlig overvannsnett.

Dokumentinnsyn

Som part i saken, har dere adgang til å se sakens dokumenter med de begrensninger som følger av forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Har dere spørsmål?

Ta kontakt med saksbehandler på tlf. 21 80 21 80 eller e-post: postmottak@vav.oslo.kommune.no. Husk å oppgi saksnummeret (vår ref.).

Med hilsen

Oslo kommune, Vann- og avløpsetaten

Dokumentet er elektronisk godkjent av:

Ellen Pettersen
godkjenner

Tom J. Fillan
saksbehandler

Vedlegg: Forurensningsloven - Utdrag fra Lovdata
Vedlegg - Sanitærreglement i Oslo

Mottakere: NORCONSULT AS
STATNETT SF

Kopi til: FYLKESMANNEN I OSLO OG VIKEN
NORCONSULT AS, Håvard Strande Dahl
OSLO KOMMUNE BYMILJØETATEN
STATNETT SF, Kjell Rønningen

Påslippskrav

Ansvarlig virksomhet:	Statnett Sf
Gårdsnr / Bruksnr:	131 / 119
Adresse:	Ulvenveien 109
Arbeidets varighet:	01.10.2020 - 18.02.2026
Saksnummer:	20/03225

❖ Påslippspunkt og maksimal påslippbelastning

Tabell 1 Påslippspunkt og belastning

Kumnr.	Ledningstype, mm	Elv/bekk som overvannsledning ledes til	Maks påslippbelastning (l/s)
221397	Overvannsledning, 500 mm	Akerselva v/Oslo S	13,6

❖ Før påslipp må dere undersøke om overvannsledningen i kummen er åpen slik at den er tilgjengelig for påslipp. Ved spørsmål om påslippspunkt, vennligst kontakt:
- Tormod Holen / Rune Sørensen: tlf. 23 44 09 18 / 23 44 09 20

❖ Dere må sikre den offentlige kummen før bruk, slik at den ikke er til fare for forbipasserende

❖ Av sikkerhetsmessige grunner har dere ikke lov til å gå ned i våre kummer.

❖ Dere skal melde ifra når anleggsarbeidet har startet. Meldingen skal sendes til postmottak@vav.oslo.kommune.no. Merk e-posten med vårt saksnummer (vår ref.)

❖ Rensing

Dere må sørge for tilstrekkelig rensing slik at grenseverdier for de aktuelle parameterne i tabell 2 overholdes. Dette kan vi etterspørre ved tilsyn.

❖ Prøvetaking

Det skal tas ut representative prøver i henhold til tabell 2, som skal analyseres hos et laboratorium som er akkreditert for de aktuelle parameterne.

Tabell 2. Oversikt over analyseparametere og antall prøver som skal tas per uke. Merk at grenseverdiene er satt for å beskytte vårt eget overvannsnett, og ikke resipienten. Tillatelsen fra Fylkesmannen vil ivareta resipienten.

Parameter	Grenseverdi, mg/l	Antall prøver per uke
Suspendert stoff (stikkprøve)	200	1
pH	6-10	Kontinuerlig måling
Upolare hydrokarboner (olje) C ₁₀ -C ₄₀	50	1
Sulfat, SO ₄ ²⁻	300	1
Ammonium, NH ₄ ⁺	60	1

❖ **Rapportering**

Rapporter skal sendes på e-post til postmottak@vav.oslo.kommune.no. Merk e-posten med saksnummer 20/03225.

Fristen for å sende inn årsrapporten er **1. mars**.

Rapportering ved oppstart

Dere skal i slutten av hver måned, de 3 første månedene, rapportere en samlet oversikt over alle analyseresultater, sammen med en vurdering av eventuelle overskridelser av grenseverdiene.

Årsrapportering

Dere skal årlig rapportere inn følgende til oss:

- Oversikt over måle- og analysedata, jf. tabell 2, samt kopi av analyserapporter.
- Oversikt over evt. avvik, med vurdering av årsaker og iverksatte tiltak for å hindre nye avvik.

Rapportering av avvik

Ved overskridelser av våre grenseverdier, skal dere rapportere umiddelbart til VAV. Rapporten skal inneholde en beskrivelse av avviket og iverksatte tiltak for å hindre nye overskridelser.

❖ **Varslingsplikt**

Dersom det oppstår ekstraordinære hendelser som påvirker påslippet til det offentlige avløpsnett, skal dere varsle om dette umiddelbart til vår døgnåpne vakttelefon **23 44 09 00**.

Utdrag av lovttekst, hentet fra Lovdata

Forurensningsloven

Lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensning og om avfall

§ 7. (plikten til å unngå forurensning)

Ingen må ha, gjøre eller sette i verk noe som kan medføre fare for forurensning uten at det er lovlig etter §§ 8 eller 9, eller tillatt etter vedtak i medhold av § 11.

Når det er fare for forurensning i strid med loven, eller vedtak i medhold av loven skal den ansvarlige for forurensning sørge for tiltak for å hindre at den inntreffer. Har forurensningen inntrådt skal han sørge for tiltak for å stanse, fjerne eller begrense virkningen av den. Den ansvarlige plikter også å treffe tiltak for å avbøte skader og ulemper som følge av forurensningen eller av tiltakene for å motvirke den. Plikten etter dette ledd gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal unngås.

Bestemmelsen i annet ledd gjelder også forurensning som er tillatt etter § 11 dersom det er åpenbart at vedtaket kan omgjøres etter § 18 første ledd nummer 1 eller 2. Tilsvarende gjelder dersom det av samme grunner er åpenbart at det etter § 9 tredje ledd kan gjøres unntak fra forskrift som tillater forurensning.

Forurensningsmyndigheten kan pålegge den ansvarlige å treffe tiltak etter annet ledd første til tredje punktum innen en nærmere angitt frist.

§ 8. (begrensninger i plikten til å unngå forurensninger)

Vanlig forurensning fra

- 1) fiske, jordbruk og skogbruk m.v.,
- 2) boliger, fritidshus, kontorer, forretnings- eller forsamlingslokaler, skoler, hoteller og lagerbygg o.l.,
- 3) midlertidig anleggsvirksomhet,

er tillatt etter denne lov i den utstrekning det ikke er gitt særlige forskrifter etter § 9. For utslipp av sanitært avløpsvann må det likevel søkes om tillatelse med mindre noe annet er bestemt i forskrift.

Bestemmelsen i første ledd gjelder tilsvarende for forsvarets virksomhet. For forurensning fra forsvarets faste anlegg som ikke hovedsakelig nyttes til stridsformål, gjelder loven fullt ut.

Forurensninger som ikke medfører nevneverdige skader eller ulemper kan finne sted uten tillatelse etter § 11.

§ 9. (forskrifter om forurensning)

Forurensningsmyndigheten kan gi forskrifter om:

1. grenseverdier for hvilke forurensninger som skal være tillatt eller at forurensning helt eller til bestemte tider skal være forbudt,
2. grenseverdier for forekomster av visse stoffer, støy, rystelse, lys og annen stråling i miljøet, og hva som skal gjøres dersom grenseverdien overskrides,
3. hvordan faste og midlertidige anlegg skal være innrettet og hvordan en virksomhet skal drives for å motvirke forurensning,
4. kvalitetskrav til utstyr til vern mot forurensning og at slikt utstyr ikke må omsettes uten å være godkjent av forurensningsmyndigheten,
5. at driftspersonell i virksomhet som kan medføre forurensning skal ha bestemte kvalifikasjoner.

Forskriftene etter nummer 1-3 kan fastsette at de helt eller delvis og på nærmere vilkår skal gjelde i stedet for tillatelse etter § 11.

Hvis det etter forskriftene er nødvendig å søke om tillatelse, gjelder bestemmelsene i kap. 3. De vilkår som kan settes i den enkelte tillatelse, jf. § 16 kan i stedet fastsettes som forskrift etter paragrafen her.

Forurensningsmyndigheten kan i det enkelte tilfelle gjøre unntak fra forskrift som tillater forurensning dersom vilkårene nevnt i § 18 første ledd foreligger eller dersom forskriften selv gir adgang til det.

Forskrifter etter denne paragraf kan begrenses til bestemte geografiske områder.

§ 11. (særskilt tillatelse til forurensende tiltak)

Forurensningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til virksomhet som kan medføre forurensning. Forurensningsmyndigheten kan i særlige tilfeller gi tillatelse uten at det foreligger søknad, og i slik tillatelse gi pålegg som trer i stedet for vilkår etter § 16.

Kvotepliktig etter klimakvoteloven § 4 skal etter søknad innvilges tillatelse til kvotepliktige utslipp av klimagasser så fremt han godtgjør at han er i stand til å overvåke og rapportere utslippene på en tilfredsstillende måte. Kongen kan i utslippstillatelsen sette vilkår i medhold av § 16. Det skal ikke settes noen utslippsgrenseverdi i tillatelsen. Tillatelsen gjelder så langt det innleveres kvoter i henhold til plikten i klimakvoteloven § 13.

Forurensningsmyndigheten kan gi forskrifter om at den som vil drive visse slag virksomheter som etter sin art kan medføre forurensninger, må søke om tillatelse etter denne paragraf.

Forurensningsspørsmål skal om mulig søkes løst for større områder under ett og på grunnlag av oversiktsplaner og reguleringsplaner. Hvis virksomheten vil være i strid med endelige planer etter plan- og bygningsloven skal forurensningsmyndigheten bare gi tillatelse etter forurensningsloven med samtykke fra planmyndigheten.

Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkårene etter § 16, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

§ 49. (opplysningsplikt)

Etter pålegg av forurensningsmyndigheten plikter den som har, gjør eller setter i verk noe som kan forurense eller føre til avfallsproblemer uten hinder av taushetsplikt å gi forurensningsmyndigheten eller andre offentlige organer de opplysninger som er nødvendige for gjennomføring av gjøremål etter loven. Når særlige grunner tilsier det, kan forurensningsmyndigheten kreve at opplysningene gis av enhver som utfører arbeid for den som har opplysningsplikt etter første punktum.

Opplysninger som nevnt i første ledd kan også kreves fra andre offentlige myndigheter uten hinder av den taushetsplikt som ellers gjelder. Forurensningsmyndigheten kan bestemme i hvilken form opplysningene skal gis.

Vedtak etter første eller annet ledd treffes ved forskrift eller enkeltvedtak.

§ 50. (rett til gransking)

Forurensningsmyndigheten skal ha uhindret adgang til eiendom der forurensning kan oppstå eller har oppstått, eller som er eller kan bli utsatt for forurensning når det er nødvendig for dens gjøremål etter loven. Tilsvarende gjelder virksomhet som har ført eller kan føre til avfallsproblemer.

Forurensningsmyndigheten kan kreve å få lagt fram og få granske dokumenter og annet materiale som kan ha betydning for dens gjøremål etter loven.

Ved inspeksjon av virksomhet skal forurensningsmyndigheten først ta kontakt med representanter for virksomhetens ledelse.

Med mindre tungtveiende hensyn tilsier noe annet, skal forurensningsmyndigheten gi skriftlig rapport til virksomheten om resultatet av kontrollen.

§ 51. (pålegg om undersøkelse)

Forurensningsmyndigheten kan pålegge den som har, gjør eller setter i verk noe som fører eller som det er grunn til å tro kan føre til forurensning, å sørge for eller bekoste undersøkelser eller lignende tiltak som med rimelighet kan kreves for å

- a) fastslå om og i hvilken grad virksomheten fører eller kan føre til forurensning,
- b) klarlegge årsaken til eller virkningene av inntrådt forurensning,
- c) klarlegge hvordan forurensningen skal motvirkes.

Bestemmelsen i første ledd får tilsvarende anvendelse på virksomhet som fører, eller kan føre til avfallsproblemer.

Pålegg etter første og annet ledd kan fastsettes ved forskrift eller i det enkelte tilfelle.

§ 73. (tvangsmulkt ved forhold i strid med loven)

For å sikre at bestemmelsene i denne lov eller vedtak i medhold av loven blir gjennomført, kan forurensningsmyndigheten fatte vedtak om tvangsmulkt til staten.

Tvangsmulkt kan fastsettes når overtredelse av loven eller vedtak i medhold av loven er oppdaget. Tvangsmulkten begynner å løpe dersom den ansvarlige oversitter den frist for retting av forholdet som forurensningsmyndigheten har fastsatt. Tvangsmulkt kan også fastsettes på forhånd og løper da fra eventuell overtredelse tar til. Det kan fastsettes at tvangsmulkten løper så lenge det ulovlige forhold varer, eller at det forfaller for hver overtredelse. Tvangsmulkt fastsettes som løpende mulkt eller engangsmulkt. Det kan fastsettes at tvangsmulkten løper så lenge det ulovlige forholdet varer, eller at det forfaller for hver overtredelse.

Tvangsmulkt ilegges den ansvarlige for overtredelsen. Er overtredelsen skjedd på vegne av et selskap eller en annen sammenslutning, en stiftelse, en kommune, fylkeskommune eller annen offentlig innretning, skal tvangsmulkten vanligvis pålegges virksomheten som sådan. Er overtredelsen skjedd på vegne av en beredskapsorganisasjon opprettet etter § 42, kan tvangsmulkten pålegges de deltagende selskaper.

Vedtak om tvangsmulkt er tvangsgrunnlag for utlegg. Forurensningsmyndigheten kan frafalle påløpt tvangsmulkt.

Oslo kommune
Vann- og avløpsetaten

VANN OG AVLØP I OSLO

**Abonnementsbetingelser ved tilknytning
til kommunens vann- og avløpsledninger.
Lover og informasjon**

”Sanitærreglementet for Oslo”

Abonnementbetingelsene ble vedtatt av Oslo bystyre den 15.3.2006

1.0 Generelt	1
1.1 Virkeområde	2
1.2 Plikten til å overholde abonnementsbetingelsene	2
1.3 Håndhevelse	2
1.4 Utfyllende bestemmelser	2
1.5 Dispensasjon	2
1.6 Klage	3
1.7 Ikrafttredelse	3
2.0 Tilknytning til kommunens vann- og avløpsledninger	4
2.1 Beskrivelse av sanitæranlegg	4
2.2 Søknadsplikt for sanitæranlegg	4
2.3 Tiltak som krever forhåndsuttalelse eller tillatelse fra Vann- og avløpsetaten	4
2.4 Nyanlegg og reparasjoner av sanitæranlegg	5
2.5 Tilknytning til kommunale vann- og avløpsledninger	5
2.6 Tinglyste dokumenter	7
2.7 Tilsyn med prosjektering og utførelse	8
3.0 Vilkår for tilknytning og bruk av kommunens vann- og avløpsledninger	8
3.1 Kommunale vann- og avløpsledninger og private installasjoner	8
3.2 Forebygging av lekkasjer	8
3.3 Stenging av kommunale ledninger	9
3.4 Tilbakestrømningsbeskyttelse	9
3.5 Ekstraordinære vannuttak	9
3.6 Vanntrykk	10
3.7 Drikkevannets kvalitet	10
3.8 Kontroll av vannforbruket	10
3.9 Vannmåler	11
3.10 Avløpsvannets beskaffenhet ved innslipp på kommunens ledning	11
3.11 Avskillere og renseanlegg	12
3.12 Opphør av tilknytning	13
3.13 Ansvarsforhold	13
Vedlegg	
Beskrivelse til figur 3 i punkt 2.5	15

1.0 GENERELT

Oslo kommune (ved Vann- og avløpsetaten) eier og har ansvaret for ca. 1600 km vannledninger og 2200 km avløpsledninger.

Formålet med abonnementsbetingelsene er å ivareta forholdet mellom kommunen som eier av de offentlige vann- og avløpsledningene og den enkelte abonnent /eier av sanitæranlegg. Det legges særlig vekt på løsninger for uttak fra kommunens vannledninger og for innslipp på kommunens avløpsledninger.

Abonnementsbetingelsene skal sikre at sanitæranlegg blir utført, driftet og vedlikeholdt på en betryggende måte med hensyn til ansvar, funksjonssikkerhet, anleggs- og utstyrs kvalitet.

Nedenfor nevnes enkelte sentrale lover og forskrifter av betydning for vann- og avløpssektoren sine abonnenter i Oslo kommune.¹

- [Plan- og bygningsloven](#) med forskrifter
 - [Plan- og bygningsloven](#) av 14.6.1985 nr. 77
Det vises til §§ 65 og 66 om tilknytning av vann- og avløpsledninger og §§ 7, 67, 70, 77, 87, 89, 92b og kap. XVI – XIX.
 - [Forskrift](#) om krav til byggverk og produkter til byggverk av 22.1.1997 nr. 33
Det vises til kapittel 9 installasjoner, særlig §§ 9-5 flg. om sanitæranlegg
 - [Forskrift](#) om saksbehandling og kontroll i byggesaker av 24.6.2003 nr. 749
 - [Forskrift](#) om godkjenning av foretak for ansvarsrett av 22.1.1997 nr. 35
- [Forurensningsloven](#) med forskrifter
 - [Lov om vern mot forurensninger og om avfall](#) av 13.3.1981 nr. 6
Det vises til §§ 7, 18, 22, 23, 24a, 26, 48, 49, 50, 51, 73, 74,, 75, 76, 78 og 79.
 - [Forskrift](#) av 1.6.2004 nr. 931 om begrensning av forurensning
Det vises til forskriftens kapittel 1 om nedgravde oljetanker, del 4 om avløp, del 4A og kapittel 41 om tilsyn, klage og straff.
- [Matloven](#) og [kommunehelsetjenesteloven](#) med forskrifter (drikkevann mv.)
 - [Lov om matproduksjon og mattrygghet mv.](#) av 19.12.2003 nr. 124
 - [Lov om helsetjenesten i kommunene](#) av 19.11.1982 nr. 66 [§ 4a-1]
 - [Forskrift](#) om vannforsyning og drikkevann av 4.12.2001 nr. 1372
Det vises til § 4 om forbud mot forurensning av vannforsyningssystem, herunder drikkevann
- [Vannressursloven](#)
 - [Lov om vassdrag og grunnvann](#) av 24.11.2000 nr. 82
Det vises til § 7 om infiltrasjon og til § 47 om ansvar for skade
- [Forvaltningsloven](#)
 - [Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker](#) av 10.2.1967
- [Vann- og avløpsgebyrer](#)
 - [Lov om kommunale vass- og kloakkavgifter](#) av 31.5.1974 nr. 17
 - [Forskrift](#) av 1.6.2004 nr. 931 om begrensning av forurensning kapittel 16 om kommunale vann- og avløpsgebyrer
 - [Forskrift for vann- og avløpsgebyrer \(Oslo\)](#)

¹ Det gjøres oppmerksom på at henvisningene til aktuelle lover og forskrifter kan endre seg over tid.

1.1 VIRKEOMRÅDE

Abonnementsbetingelsene gjelder for tekniske installasjoner og ledningsanlegg for vann og avløp (sanitæranlegg)² som skal tilknyttes eller er tilknyttet kommunens ledninger.

1.2 PLIKTEN TIL Å OVERHOLDE ABONNEMENTSBETINGELSENE

Eier av sanitæranlegg (abonntenen) er ansvarlig for at:

a) de til enhver tid gjeldende bestemmelser om bruk av sanitæranlegg blir fulgt, og at eiendommens sanitæranlegg til enhver tid er i forskriftsmessig stand.

b) husstandsmedlemmer og leietakere som bruker sanitæranlegget er kjent med gjeldende regelverk.

c) samtlige tappeventiler³ stenges etter bruk. Dette gjelder også når det ikke kommer vann fra åpen ventil.

d) husstandsmedlemmer og leietakere som bruker anlegget skal ha kjennskap til plassering og bruk av utvendig og innvendig hovedstengeventil. Stengeventilene skal være lett tilgjengelige og manøvrerbare.

Ansvarlig kontrollerende foretak⁴ plikter å sørge for at sanitæranlegg blir prosjektert og utført i samsvar med gjeldende regelverk.

1.3 HÅNDHEVELSE

Abonnementsbetingelsene håndheves av Vann- og avløpsetaten.

Dersom et tiltak⁵ medfører arbeid som kommer inn under andre myndigheters kompetanseområder, sørger Vann- og avløpsetaten for at saken blir oversendt vedkommende myndighet til behandling.

1.4 UTFYLLENDE BESTEMMELSER

Vann- og avløpsetaten kan gi utfyllende retningslinjer til gjennomføring av bestemmelsene i abonnementsbetingelsene.

1.5 DISPENSASJON

Vann- og avløpsetaten kan dispensere fra abonnementsbetingelsene når spesielle forhold tilsier det.

² Se om begrepet i punkt 2.1 nedenfor med note

³ Med tappeventil forstås normalt vannkraner og lignende hvor tapping av vann finner sted.

⁴ Se plan- og bygningsloven av 14.6.1985 nr. 77 § 97, Forskrift om godkjenning av foretak for ansvarsrett av 22.1.1997 nr. 35 og forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker av 24.6.2003 nr. 749 kap. VIII

⁵ Det siktes her til søknadspiktlige tiltak etter plan- og bygningslovens § 93 bokstav e.

1.6 KLAGE

Klageinstans:

Enkeltvedtak truffet av Vann- og avløpsetaten med hjemmel i forurensningsloven eller plan- og bygningsloven kan påklages til fylkesmannen. Andre enkeltvedtak kan påklages til særskilt klagenemnd opprettet av bystyret.

Klagefrist:

Klagefristen er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til klager. For at klagen skal være fremsatt i tide er det nok at den er postlagt innen fristens utløp. Ved overskridelse av fristen gjelder bestemmelsene i forvaltningsloven § 31.

Adressat og formkrav:

Klage fremmes til Vann- og avløpsetaten, og skal som hovedregel være skriftlig og undertegnet av klageren eller hans fullmektig. Klagen skal nevne hvilket vedtak det klages over, og hvis det er påkrevet skal det opplyses om klagefristen er overholdt. Klagen skal videre nevne den endring som ønskes, og bør inneholde en begrunnelse for denne.

Forøvrig gjelder forvaltningslovens bestemmelser, se spesielt §§ 28 – 32.

1.7 IKRAFTTREDELSE

Abonnementsbetingelsene ved tilknytning til kommunens vann- og avløpsledninger trer i kraft ved bystyrets vedtak den 15.3.2006.

Fra samme tidspunkt oppheves sanitærreglementet av 16.12.1992.

2.0 TILKNYTNING TIL KOMMUNENS VANN- OG AVLØPSLEDNINGER

2.1 BESKRIVELSE AV ABONNENTENES SANITÆRANLEGG

Abonnentens sanitæranlegg⁶ omfatter stikkledninger (utvendige vann- og avløpsledninger) samt innvendige sanitærinstallasjoner. Stikkledningene omfatter tilknytningspunktet på kommunal ledning, og ledningsanlegg med tilhørende installasjoner fram til og gjennom grunnmur. Innvendig sanitæranlegg omfatter alle sanitærinstallasjoner i bygningen.

En stikkledning kan betjene en eller flere eiendommer (abonnenter). Stikkledning som betjener flere eiendommer kalles felles stikkledning.

2.2 SØKNADSPLIKT FOR SANITÆRANLEGG

Tiltak som oppføring, endring eller reparasjon av sanitæranlegg er søknadspliktig etter plan- og bygningslovens § 93 bokstav e. Søknad leveres til Plan- og bygningsetaten.

Mindre tiltak som ikke fører til fare eller urimelig ulempe for omgivelser eller allmenne interesser kan unntas fra søknadsplikten.⁷

Uavhengig av om et tiltak er søknadspliktig, skal øvrige regler i plan- og bygningsloven og teknisk byggeforskrift ivaretas av tiltakshaver.

2.3 TILTAK SOM KREVER FORHÅNDSUTTALELSE ELLER TILLATELSE FRA VANN- OG AVLØPSETATEN

Før rammetillatelse⁸ gis av Plan- og bygningsetaten, skal avstanden fra bygninger og andre varige konstruksjoner eller anlegg til kommunens vann- og avløpsledninger være avklart med Vann- og avløpsetaten. Minimumsavstanden er 2 meter.⁹

Før igangsettingstillatelse¹⁰ gis av Plan- og bygningsetaten for tiltak som berører VA-forhold, skal det foreligge en forhåndsuttalelse fra Vann- og avløpsetaten (på grunnlag av nødvendig innsendt dokumentasjon).

Bortledning av avløpsvann skal være sikret i samsvar med forurensningsloven. Krever tiltaket utslippstillatelse, må vedtak fattes av Vann- og avløpsetaten etter forurensningslovgivningen før tillatelse kan gis av Plan- og bygningsetaten.

⁶ Se om begrepet sanitæranlegg også i forskrift om krav til byggverk og produkter til byggverk av 22.1.1997 nr. 33 §§ 9-5 flg.

⁷ Se forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker av 24.6.2003 nr. 749 kap. II samt Plan- og bygningsetatens veiledninger om hva som er unntatt søknadsplikt. Se gjerne Plan- og bygningsetatens informasjon på internett: <http://www.byggesak.com> og velg deretter Oslo kommune (byggesaksbehandling i Oslo kommune).

⁸ Søknad om tillatelse til tiltak, med unntak av enkle tiltak etter plan- og bygningslovens § 95b, kan deles i to eller flere trinn. Deles byggesaken, gis først rammetillatelse og senere igangsettingstillatelse. Se plan- og bygningsloven av 14.6.1985 nr. 77 § 95a og forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker av 24.6.2003 nr. 749

⁹ Se plan- og bygningsloven av 14.6.1985 nr. 77 § 70 og § 84 og Oslo kommunes vedtekt til § 70 av 17.11.1994 nr.1039

¹⁰ Se note 8

2.4 NYANLEGG OG REPARASJONER AV SANITÆRANLEGG

Plan- og bygningsloven stiller krav til utførelsen av sanitæranlegg. Det stilles også krav til aktører som skal prosjektere og utføre sanitæranlegg samt til kontrollerende for prosjekteringen og utførelsen av dette.¹¹ Det stilles også krav til prosjektets ansvarlige søker og til eventuell samordner av tiltakets utførelse dersom tiltaket omfatter flere fagområder (for eksempel ved etablering av våtrom). Gjennom kommunens søknadsbehandling blir det sjekket at aktørenes kompetanse står i forhold til det tiltaket som skal gjennomføres.

2.5 TILKNYTNING TIL KOMMUNALE VANN- OG AVLØPSLEDNINGER

Tilknytningspunktet for private vann- og avløpsledninger (stikkledninger) ligger på kommunens ledninger, og som regel i offentlig vei. I enkelte tilfeller går kommunens ledninger over privat grunn. Tilknytningspunktet kan da bli liggende på annen eiers grunn. Overenskomst mellom ledningseier og grunneier bør utarbeides og tinglyses, se pkt. 2.6.

Vann- og avløpsetaten utfører alle tilknytninger. Stikkledninger for vann og avløp skal fortrinnsvis tilknyttes kommunens ledninger i kum. Stikkledning for vann tillates som hovedregel ikke tilknyttet kommunal ledning som har dimensjon større enn 300 mm.

Bortledning av overvann¹² og drensvann¹³ skal skje slik at det ikke oppstår oversvømmelse eller andre ulemper ved dimensjonerende¹⁴ vannmengde fra nedbør og snøsmelting. Overvann som ved vannmengder som overstiger dimensjonerende vannmengde ikke kan ledes bort ved infiltrasjon til grunnen eller til overvannsledning, skal ledes bort med minst mulig ulempe for miljøet og omgivelsene. Kommunen kan bestemme at overvann og drensvann skal ledes bort i eget avløp til vassdrag, terreng eller infiltreres i grunnen.¹⁵

Takvann og overflatevann skal som hovedregel infiltreres i grunnen eller fordrøyes, og må derfor ikke tilføres kommunens ledninger uten avtale med Vann- og avløpsetaten.

I områder hvor kommunen bestemmer at det skal være atskilte ledninger for spillvann og overvann (separatsystem), skal stikkledning for overvann ligge til venstre for stikkledning for spillvann sett mot vannstrømmen.

Avløpsvann som må pumpes til kommunens ledning skal trykkutjevnes i egen kum eller lignende.

Følgende tillates ikke:

- felles pumpekum for spillvann og overvann.
- overløp mellom pumpestasjoner
- tilførsel av spillvann til overvannsledning, resipient, terreng eller grunn.

¹¹ Se plan- og bygningsloven av 14.6.1985 nr. 77 kapittel XVI og forskrift om godkjenning av foretak for ansvarsrett av 22.1.1997 nr. 35 kapittel 1, se særlig § 3 nr. 5

¹² Overvann består av takvann og overflatevann samt drensvann. Den nedbøren som faller til marka, danner overflatevann.

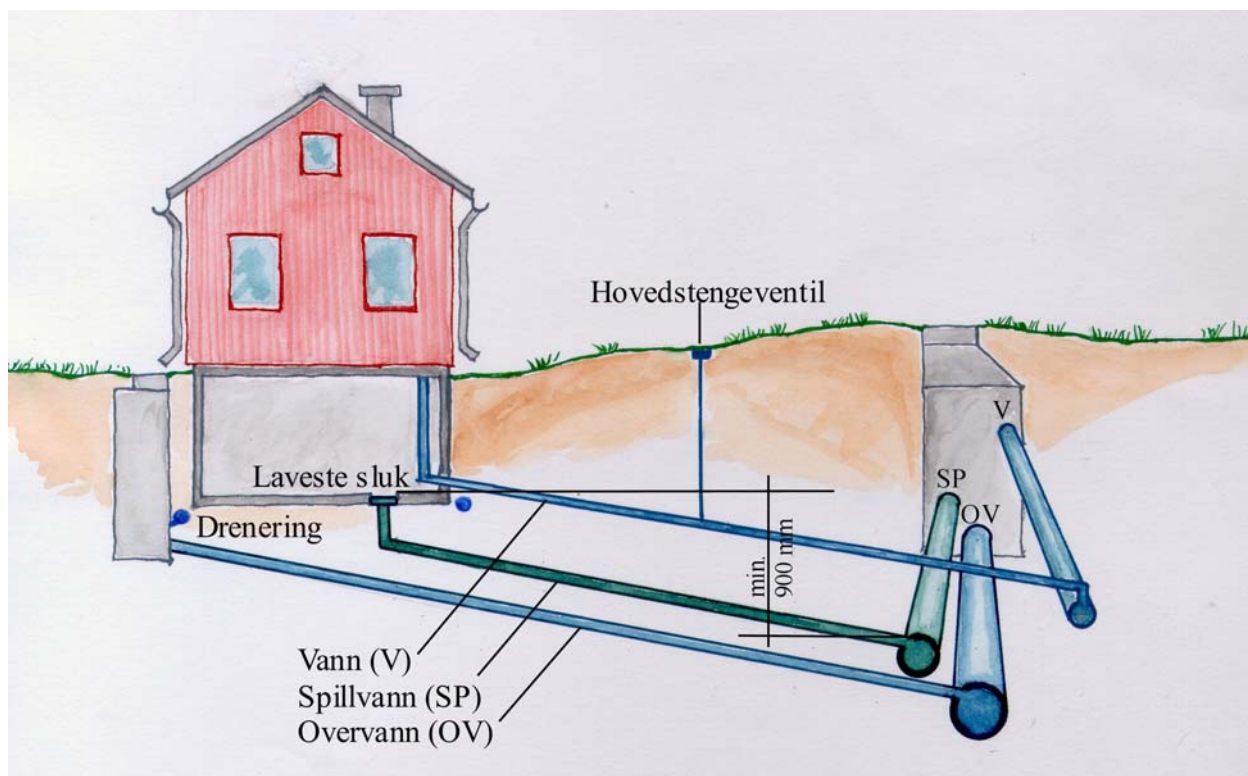
¹³ Drensvann er begrep for det overvannet i grunnen som ønskes ledet vekk fra utsiden av bygningsdel eller konstruksjon for å hindre at vann trenger inn og påfører skade. (Se også forskrift om krav til byggverk og produkter til byggverk av 22.1.1997 nr. 33 § 8-37)

¹⁴ Avledning av regnvann og smeltevann fra bygning må bero på risikovurderinger bla. den lokale flompåvirkningen, og må utføres slik at vannansamling eller isdannelser ikke oppstår. Opplysning om regnintensitet for det enkelte distrikt fås hos Metereologisk institutt. Se forskrift om krav til byggverk og produkter av 22.1.1997 nr. 33 kap. 9 med tilhørende veileder og NS-EN 752 (Norsk/Europeisk Standard).

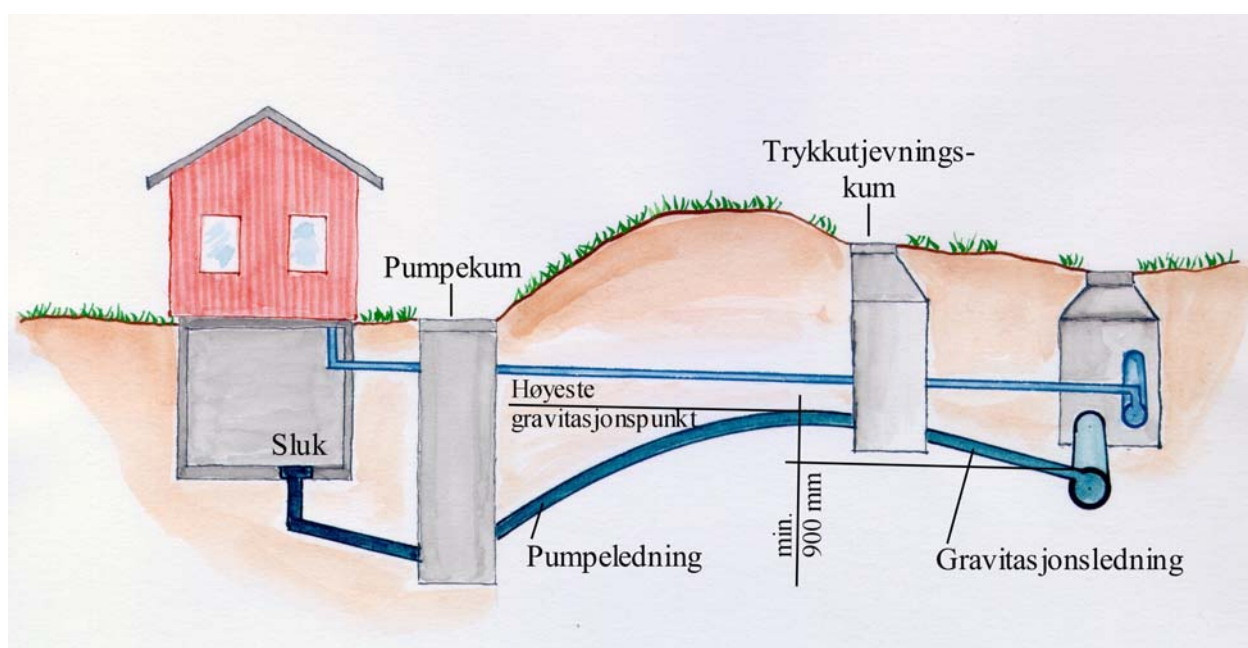
¹⁵ Se Lov om vassdrag og grunnvann § 7, forskrift om krav til byggverk og produkter til byggverk av 22.1.1997 nr. 33 § 9-52 samt Plan- og bygningsetatens veiledning for tiltakshaver/søker – vedrørende tiltak som berører VA- forhold [blankett nr. 72-0551 <http://www.byggesak.com>]

Tiltak for å hindre oversvømmelse av avløpsvann

For å hindre oversvømmelse fra kommunens ledning for avløpsvann, skal vannstanden i lavest beliggende avløpsåpning (vannlås, sluk el.) ligge minst¹⁶ 900 millimeter høyere enn innvendig topp på kommunens avløpsledning i stikkledningens forgreningspunkt. Dersom avløpsvannet pumpes gjelder tilsvarende høydekrav målt til det høyeste gravitasjonspunktet på pumpeledningen.

Figur 1: Tiltak for å hindre oversvømmelse av avløpsvann

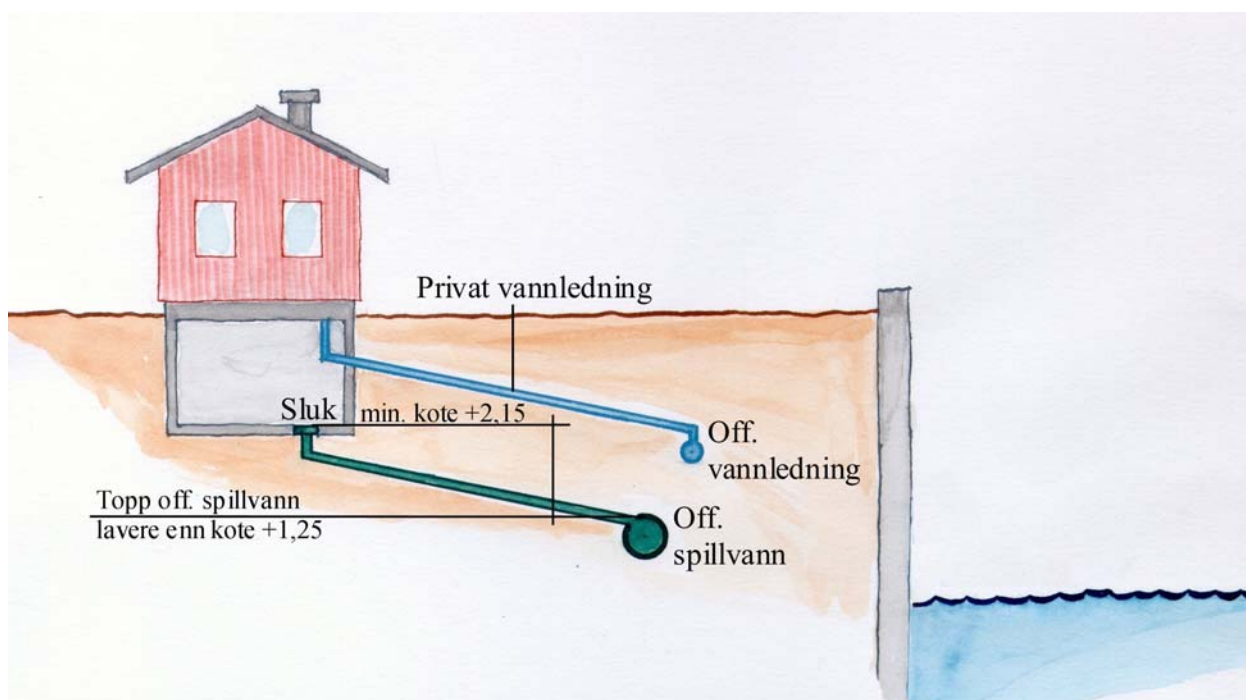

Figur 2: Dersom avløpsvannet pumpes gjelder tilsvarende høydekrav målt til det høyeste gravitasjonspunktet på pumpeledningen.

¹⁶ Se forskrift om krav til byggverk og produkter til byggverk av 22.1.1997 nr. 33 §§ 9-52.

Tiltak for å hindre oversvømmelse av sjøvann

For å hindre oversvømmelse av sjøvann fra kommunens ledning for avløpsvann, må den lavest beliggende avløpsåpning (vannlås, sluk el.), eller høyeste gravitasjonspunkt på en pumpeledning, ikke ligger lavere enn den største høyvannstand som i Oslo er fastsatt til kote + 2, 15 i forhold til Oslo kommunes offisielle nullnivå for kartverk og oppmåling.¹⁷

Figur 3: Tiltak for å hindre oversvømmelse av sjøvann

Dersom høyden på en hovedledning for avløp ligger mellom kote +1,25 og +2,15 gjelder høydekravet til laveste avløpsåpning (eller gravitasjonspunktet på en pumpeledning) slik dette er angitt i tabellen vedlagt bakerst i dette dokumentet.

2.6 TINGLYSTE DOKUMENTER

I enkelte tilfeller må eiendommens stikkledninger føres over annen eiers grunn for å oppnå tilknytning til kommunens ledninger. Ledningseier må etter privatrettslige regler innhente tillatelse til å ha liggende ledninger over annen eiers grunn. Slike overenskomster bør tinglyses¹⁸.

Også i andre tilfeller kan det være aktuelt å inngå tilsvarende overenskomster, eksempelvis;

- når stikkledninger, avløpspumpestasjoner mv. er felles for flere eiendommer (solidarisk ansvarsforhold).
- ved fradeling / utskilling av eiendomsparsell hvor felles vann- og avløpsledninger inngår, eller annen eiers ledninger blir liggende over parsellen.

¹⁷ Oslo kommunes offisielle nullnivå administreres av Plan- og bygningsetaten i Oslo.

¹⁸ Se også plan- og bygningsloven av 14.6.1985 nr. 77 § 66 nr. 2, jfr. vedtekt av 17.11.1994 nr. 1039 til § 66 nr. 2, 1. ledd.

2.7 TILSYN MED PROSJEKTERING OG UTFØRELSE

Kommunen kan føre tilsyn med at prosjekteringen er i samsvar med plan- og bygningslovens bestemmelser, og at utførelsen er i henhold til prosjektmaterialet. Tilsynsmyndigheten omfatter også sanitæranlegg i bestående byggverk. Kommunen har myndighet til å iverksette sanksjoner¹⁹, så som forelegg, tvangsmulkt mv. dersom sanitærinstallasjoner viser seg å være strid med gjeldende regelverk.

3.0 VILKÅR FOR TILKNYTNING OG BRUK AV KOMMUNENS VANN- OG AVLØPSLEDNINGER

3.1 KOMMUNALE VANN- OG AVLØPSLEDNINGER OG PRIVATE INSTALLASJONER

Det er kun Vann- og avløpsetatens egne mannskaper eller ansvarlig foretak med tillatelse fra Vann- og avløpsetaten som kan utføre arbeid på kommunens ledninger.

Dersom et ansvarlig foretak²⁰ får tillatelse til å utføre arbeid på kommunens ledninger, skal Vann- og avløpsetaten i egenskap av å være ledningseier på forhånd godkjenne de tekniske installasjonene. Vann- og avløpsetaten skal også varsles om når arbeidet skal utføres, slik at utførelsen kan kontrolleres. Kum og rørgods som etter kommunens tillatelse monteres på kommunens ledninger i forbindelse med tilknytning av private sanitæranlegg, bekostes i sin helhet av vedkommende abonnent. Kommunen overtar eiendomsretten og ansvaret for kummer og innkappet rørgods.

Staking og spyling av privat stikkledning ved kloakkstopp

For å unngå at abonnenter påføres unødvendige kostnader, bør ikke staking eller spyling på stikkledning igangsettes før et ansvarlig foretak har undersøkt om tilstoppingen er på privat stikkledning eller på kommunens ledning.

Graving og andre arbeider på privat stikkledning ved lekkasje

For å unngå at abonnenter påføres unødvendige kostnader, bør ikke graving og/eller andre arbeider på stikkledning igangsettes før et ansvarlig foretak har undersøkt om lekkasjen er på privat stikkledning eller på kommunens ledning.

3.2 FOREBYGGING AV LEKKASJER

Kommunen kan kreve eksisterende tilknytninger, stikkledninger og annet sanitæranlegg som ikke er i forskriftsmessig stand, utbedret.²¹ Alle omkostninger i forbindelse med utbedring og drift av sanitæranlegg bæres av abonnenten såfremt nødvendige utbedringsarbeider ikke skyldes aktiviteter som kommunen har ansvar for.

Lekkasjer fra vannledningene

Vann- og avløpsetaten utfører undersøkelser for å finne fram til lekkasjer på de kommunale vannledningene. I enkelte tilfeller kan det være vanskelig å forutsi om antatt

¹⁹ Se plan- og bygningsloven av 14.6.1985 nr. 77 § 89 og §§ 113 flg.

²⁰ Se note 11

²¹ Se i den anledning også plan- og bygningsloven av 14.6.1985 nr. 77 § 89

lekkasje er på kommunens vannledning eller i tilknytningspunktet for stikkledningen. Dersom Vann- og avløpsetaten etter lytting eller på annet grunnlag pålegger eier å reparere en antatt vannlekkasje på stikkledningen²², og det ved nærmere undersøkelser eller oppgraving viser seg at feilen befinner seg på kommunens ledning, kan nødvendige utgifter kreves refundert av Vann- og avløpsetaten.

Forurensning fra private avløpsledninger

Dersom kommunens ledning for avløpsvann legges om eller utbedres, kan Vann- og avløpsetaten kreve at abonnenten foretar tilsvarende omlegging og utbedring av stikkledningen.²³ I tilfeller hvor det er sannsynlig at det er lekkasje på stikkledningen kan kommunen kreve at stikkledningen utbedres eller legges om.

3.3 STENGING AV KOMMUNALE LEDNINGER

Alle **planlagte stopp** i vannforsyningen eller avløpshåndteringen som skyldes arbeider på kommunale ledninger gjøres kjent på forhånd for de berørte abonnenter.

Ved **øyeblikkelig stengning** av vannforsyningen på grunn av akutt arbeid på kommunens vannledninger, varsles de berørte parter så snart som mulig om når vannforsyningen vil være gjenopprettet.

Stenging av kommunal vannledning på grunn av tilknytning, opphør eller omlegging av stikkledning, kan bare utføres av Vann- og avløpsetaten etter bestilling fra ansvarlig foretak²⁴. Tidspunkt for stenging av kommunale vannledninger avtales med Vann- og avløpsetaten. Ønsker abonnenten å få utført stenging utenom normal arbeidstid, må abonnenten betale de ekstra utgiftene dette medfører.

Det ansvarlige foretaket plikter å varsle abonnenter som berøres av stengingen.

Privat stengeventil²⁵

Alle eiendommer tilknyttet kommunal vannledning skal ha utvendig hovedstengeventil. Stengeventilen skal være tilgjengelig, manøvrerbar og av godkjent type. Plasseringen skal være så nær den kommunale ledningen som mulig, men innenfor eiendomsgrensen. Stengeventilens plassering skal være markert, for eksempel med skilt på husveggen.

3.4 TILBAKESTRØMNINGSBESKYTTELSE

Kommunens vannledninger skal sikres mot tilbakestrømming²⁶.

3.5 EKSTRAORDINÆRE VANNUTTAK

Før tilknytning av sanitære installasjoner som vil medføre unormalt store eller støtvide vannuttak (sprinkelanlegg mot brann, snøkanoner og lignende), må det innhentes skriftlig samtykke fra Vann- og avløpsetaten.

²² Se note 21

²³ Se lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13.3.1986 nr. 6 § 22

²⁴ Se note 11

²⁵ Se i den forbindelse også forskrift om krav til byggverk og produkter til byggverk av 22.1.1997 nr. 33 § 9-51, 2. ledd

²⁶ Se forskrift om krav til byggverk og produkter til byggverk av 22.1.1997 nr. 33 § 9-51 og NS-EN 1717 "beskyttelse mot forurensning av drikkevann i vanninstallasjoner og generelle krav til utstyr som skal hindre forurensning på grunn av tilbakestrømming"

3.6 VANNTRYKK

Vanntrykket skal være minst 2 bar ved tilknytningspunktet på den kommunale ledningen²⁷. Abonntenen må sørge for installering av reduksjonsventil på vanninnlegget dersom vanntrykket inne i bygningen overstiger 6 bar. Dersom vanntrykket inne i bygningen ikke er tilfredsstillende, og dette ikke skyldes manglende trykk på kommunens ledning, må abonnenten bekoste og installere trykkforsterkningsanlegg.

Dersom vanntrykket er lavere enn 2 bar kan Vann- og avløpsetaten tilby assistanse til å finne årsaken til problemet.

3.7 DRIKKEVANNETS KVALITET

Abonntenen skal til enhver tid forsynes med drikkevann av tilfredsstillende kvalitet²⁸.

Drikkevannet skal være i samsvar med kravene i forskrift om vannforsyning og drikkevann²⁹. Drikkevannet skal være hygienisk betryggende, klart og uten fremtredende lukt, smak eller farge. Det skal ikke inneholde fysiske, kjemiske eller biologiske komponenter som kan medføre risiko for helseskade i vanlig bruk. Inntil utbyggingen av vannforsyningen i Oslo kommune er gjennomført, må Vann- og avløpsetaten gjøre unntak for følgende parametre: farge, pH/surhetsgrad og jern³⁰.

Kommunens ansvar for å levere drikkevann i henhold til ovennevnte opphører ved tilknytningspunktet for abonnentens stikkledning.

3.8 KONTROLL AV VANNFORBRUKET

Abonntenen forplikter seg til ikke å sløse med vann. Vann- og avløpsetaten har rett til når som helst å kontrollere vannforbruket ved inspeksjon, utskiftning av vannmåler³¹ etc.

Under vannmangel eller når andre omstendigheter krever det, kan Vann- og avløpsetaten bestemme innskrenkning av vanntilførselen og/eller begrensninger av vannforbruket. Begrensningene kan gjelde for hele kommunen, deler av kommunen eller til spesielle formål, (hagevanning, bilvask, m.m.). Vann- og avløpsetaten kan også innføre andre restriksjoner om vannforbruk. Slike bestemmelser skal kunngjøres i dagspressen med tre dagers varsel. Innskrenkninger eller begrensninger som skyldes nevnte forhold, gir ikke abonnentene rett til reduksjon av gebyr eller erstatning.

Ved overtredelse av bestemmelser fastsatt av Vann- og avløpsetaten i en situasjon som beskrevet ovenfor, har etaten rett til, etter først å ha gitt varsel, å stenge og plombere hagekranen eller den kranen som misbrukes.

²⁷ Se Serviceerklæring og garantibestemmelser for vann- og avløpstjenester på www.vav.oslo.kommune.no eller kontakt Vann- og avløpsetaten sitt kundesenter i Herslebsgate 5, eller på telefon 23 43 72 00 for brosjyre og informasjon. Kundesenteret er åpent alle hverdager fra kl. 8 – 15.30.

²⁸ Se note 27

²⁹ Forskrift om vannforsyning og drikkevann av 4.12.2001 nr. 1372 sammenholdt med note 30

³⁰ Se forbrukerkjøpsloven av 21.6.2002 nr. 34 § 15 om tingens (vannets) egenskaper, offentligrettslige krav samt forholdet til avvikende avtale

³¹ Se punkt 3.9 herunder note 32

3.9 VANNMÅLER³²

Installering av vannmåler er valgfritt for husholdningsabonnenter (og hytteeiere)³³. Øvrige abonnenter plikter å installere vannmåler. Førstegangsinstallering og eventuell demontering ved opphør av bruk bekostes av abonnenten.

Montering av vannmåler skal bestilles hos ansvarlig foretak³⁴ som sørger for eventuell tillatelse etter plan- og bygningsloven og utfører installasjonen i henhold til Vann- og avløpsetatens anvisninger. Vannmålerinstallasjonen (vannmåler og konsoll) skal være av en type og dimensjon som er godkjent av Vann- og avløpsetaten.

Vann- og avløpsetaten overtar ansvaret for drift og vedlikehold av vannmåleren etter at den er installert.

3.10 AVLØPSVANNETS BESKAFFENHET VED INNSLIPP PÅ KOMMUNENS LEDNING

Vann- og avløpsetaten stiller krav til avløpsvannets beskaffenhet av hensyn til helse miljø og sikkerhet, samt av hensyn til driften av ledningsnett, pumpestasjoner og renseanlegg.

Til kommunale avløpsledninger skal det ikke tilføres væsker eller stoffer som kan være miljø- og / eller helseskadelige, eller som kan medføre brann eller eksplosjonsfare.³⁵

Det skal heller ikke tilføres væsker eller stoffer som kan stivne, avleires eller som på annen måte kan være skadelige eller driftsforstyrrende.

Som eksempel kan nevnes:

Bensin, rensenvæsker, løsningsmidler, tjære, fett, olje, avfall fra kjøkkenkvern, voks, sement, kalk, mørtel, sot, asfalt, karbid, presskaker, cyanidforbindelser, sulfater, sulfider, kadmium, kvikksølv, amalgam, bly, kopper, nikkel, sink, krom, ammonium, magnesiumsulfater eller andre giftige stoffer og væsker.

Det skal ikke tilføres væsker eller stoffer til kommunens avløpsanlegg med pH lavere enn 6 eller høyere enn 10. Temperaturen på væsker som tilføres avløpsanleggene må ikke overskride 50° C. Ved variasjoner utover de gitte krav, må ansvarlig for innslippet søke Vann- og avløpsetaten om tillatelse. Etaten tar forbehold om at strengere krav kan stilles dersom det skulle være nødvendig av hensyn til kommunens ledninger.

Vann- og avløpsetaten gjør oppmerksom på at spesielt forurenset avløpsvann krever utslippstillatelse fra forurensningsmyndigheten. Det er opp til forurensningsmyndigheten å sette krav til de ulike stoffene. Som eier av de kommunale vann- og avløpsledningene og renseanlegg, kan Vann- og avløpsetaten stille tilleggskrav utover dette.

Enhver bedrift eller næringsvirksomhet som benytter stoffer eller væsker som kan være til skade for avløpsanleggene, eller som kan være helse- og / eller miljøskadelige, skal til enhver tid kunne dokumentere hvordan disse stoffene håndteres.

³² Se forskrift av 1.6.2004 nr. 931 om begrenning av forurensning kap. 16 om kommunale vann- og avløpsgebyrer, samt lokal forskrift for vann- og avløpsgebyrer (Oslo)

³³ I utgangspunktet omfatter begrepet; "husholdningsabonnenter" alle abonnenter som ikke driver næringsvirksomhet

³⁴ Se note 4 og 11

³⁵ Se i den forbindelse også lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13.3.1981 nr. 6 § 7 om forbud, og § 55 om ansvar

Vann- og avløpsetaten kan pålegge eier å føre kontroll med, eller å undersøke spillvannets fysiske og kjemiske egenskaper. Dersom det foreligger opplysninger eller mistanke om at avløpsvannet inneholder stoffer eller væsker som nevnt foran, kan Vann- og avløpsetaten kreve at avløpsvannet blir analysert ved godkjent laboratorium for eiers regning³⁶.

Inneholder avløpsvannet farlige eller skadelige stoffer, væsker eller gasser plikter eier å sette i verk tiltak (herunder installering av egnet avskiller, jfr. pkt 3.11) - for å stanse og rette forholdet. Vann- og avløpsetaten kan pålegge abonnenten å rette det ulovlige forholdet.

Ved uhell eller ukontrollert innslipp til kommunens avløpsledninger som ikke tilfredsstillter kravene stilt ovenfor, må etaten varsles umiddelbart.

3.11 AVSKILLERE³⁷ OG RENSEANLEGG

Olje- og bensinavskillere, fettavskillere, slamavskillere, prosessanlegg eller andre renseanlegg som skal installeres i tilknytning til sanitæranlegg skal godkjennes av kommunen som forurensningsmyndighet. Videre må anlegg for destruksjon, behandling eller nøytralisering av gasser, væsker eller stoffer på forhånd være godkjent av forurensningsmyndigheten. Dette gjelder både ved utslipp i områder hvor det ikke er kommunale avløpsledninger (utslippstillatelse), og ved innslipp på kommunens avløpsledninger.³⁸

Installasjon, vedlikehold, tømning, rapportering og tilsyn må utføres i samsvar med gjeldende regelverk.

Avfallskvern³⁹ tillates ikke installert når avfall fra denne tilføres kommunens avløpsledning.

Ved utslipp av fettholdig avløpsvann fra matproduksjon / -servering i næringsvirksomhet skal fettavskiller installeres. Fettavskilleren skal installeres, dimensjoneres, driftes, vedlikeholdes og tømmes slik at den fyller sin funksjon. Riktig drift og rutinemessig tømning er avgjørende for fettavskillerens effekt. Normalt vil 6-12 tømminger pr. år være tilstrekkelig. Vann- og avløpsetaten kan pålegge at fettavskiller installeres dersom den ansvarlige ikke selv setter i verk tiltak. Vann- og avløpsetaten kan videre pålegge utbedring av fettavskiller, samt gi pålegg om etablering av tilfredsstillende tømmerutiner.

Dersom pålegg ikke etterkommes, kan Vann- og avløpsetaten ilegge utbedringsgebyr med hjemmel i forskrifter for vann og avløpsgebyrer. Vann- og avløpsetaten kan også sørge for at forholdet utbedres for eiers regning.

Når plikten til å ha anlegg / avskiller ikke lenger er tilstede, skal eier fjerne privat renseanlegg / avskiller, slik at avløpet føres direkte til de kommunale ledninger.

³⁶ Se i den forbindelse også lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13.3.1981 nr. 6 §§ 48 – 51.

³⁷ Med avskiller eller utskiller forstås en kum som skiller ut faste partikler fra avløpsvannet.

³⁸ Lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13.3.1981 nr. 6 / Forskrift av 1.6.2004 nr. 931 om begrensning av forurensning kapittel 1, del 4 om avløp og kapittel 41 om tilsyn, klage og straff mv.

³⁹ Forbud mot påslipp til det offentlige avløpsnettet fra virksomhet og husholdning ved bruk av kjøkkenavfallskvern (mattavfallskvern) følger av forskrift av 1.6.2004 nr. 931 om begrensning av forurensning § 15-A4 siste ledd. Det er ikke gjort unntak for dette forbudet i Oslo kommune.

3.12 OPPHØR AV TILKNYTNING (PLUGGING)

Når stikkledninger for vann og avløp ønskes omlagt eller på annen måte er satt ut av drift, skal disse plugges i tilknytningspunktet på kommunens ledninger eller der hvor kommunen anviser.

Ansvarlig foretak⁴⁰ bestiller vannavslag og plugging hos Vann- og avløpsetaten. Etaten utfører arbeidet ved opphør av tilknytninger på kommunale ledninger.

Utsettelse av plugging

Utsettelse av plugging kan i spesielle tilfeller innvilges. I slike tilfeller må stikkledning for vann og avløp plugges ved utvendig hovedstengeventil, og det må stilles bankgaranti overfor Vann- og avløpsetaten som sikkerhet for eventuell senere utførelse av arbeidet på kommunens ledninger.

Garantien frigis først når eier dokumenterer at ledningen er forskriftsmessig plugget.

Abonnenten skal sørge for plugging på kommunale ledninger i henhold til ovennevnte, når ny tilknytning er etablert, eller det er besluttet at ledningen skal utgå. I motsatt fall vil Vann- og avløpsetaten pålegge eier slik plugging. Dersom pålegg ikke etterkommes, vil etaten utføre arbeidet for eiers regning.

3.13 ANSVARFORHOLD

Generelt

Kommunen har ansvaret for bygging, forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale ledninger for vann og avløp.

Abonnenten har tilsvarende ansvar for bygningens sanitæranlegg, se pkt. 2.1. Dersom flere eiendommer har felles tilknytning til kommunens ledning, er hver eier solidarisk ansvarlig for den delen av felles stikkledning som eiendommen er avhengig av, med mindre annen ansvarsfordeling er avtalt.⁴¹

Oslo kommunes erstatningsansvar

Oslo kommune har i utgangspunktet erstatningsansvar etter alminnelige erstatningsrettslige regler.

Kommunen er likevel ikke erstatningsansvarlig for:

- a) skader/tap som følge av stenging av vanntilførsel der varslingsplikten er overholdt, se pkt. 3.3.
- b) skader/tap som følge av øyeblikkelig stenging av vanntilførselen ved ledningsbrudd / lekkasje eller andre uforutsette hendelser.
- c) skader/tap som følge av uforutsette svingninger i vanntrykket ved f.eks. svikt i pumper, reduksjonsventiler og lignende.

⁴⁰ Se note 4 og 11

⁴¹ Se også pkt. 2.6

- d) skader/tap som følge av avvik i vannkvaliteten, f. eks. misfarget vann, når avviket skyldes varslet arbeid på kommunens vannledninger.
- e) at private rørinstallasjoner under arbeidet på kommunens ledninger forurenses eller stoppes til av rust, slam eller andre stoffer.
- f) frostskafer på stikkledninger som følge av driftsstans på kommunens ledninger.
- g) tilbakeslag fra kommunens avløpsledninger og / eller ved inntrenging av høyvann når kravene i pkt. 2.5 ikke er oppfylt.
- h) skader i kjeller / lagerlokaler eller boligareal etter oversvømmelse som skyldes ledningsbrudd, kloakkstopp eller kapasitetsproblemer når skadetilfellene omfatter;
 - bygningsmessig innredning, innbo og løsøre i rom som brukes til varig opphold (boligformål) og som mangler nødvendig godkjenning av bygningsmyndighetene.
 - gjenstander som pga. sin verdi eller andre forhold er uvanlig eller uaktsomt å oppbevare på slike steder.
 - varer som er lagret under lagringshøyde 100 mm over gulv.
- i) Skader på eiendom som følge av ekstraordinær nedbør, høyvann i fjord, høy vannstand i elv eller bekk og lignende. Det gjelder uansett om vannet trenger inn gjennom avløpsledning, gulv, vegger eller på annen måte trenger inn i bygning.

Abonnentens erstatningsansvar

Abonnenten har erstatningsansvar etter alminnelige erstatningsrettslige regler, og kan således bli ansvarlig for skader forårsaket av eget sanitæranlegg.

Til punkt 2.5, figur 3 om tiltak for å hindre oversvømmelse av sjøvann

Dersom høyden på en hovedledning for avløp ligger mellom kote +1,25 og +2,15 gjelder høydekravet til laveste avløpsåpning som angitt i tabellen nedenfor:

Hvis høyden på innvendig topp hovedledning er:	Så gjelder følgende krav til høyde for laveste avløpsåpning (vannlås, sluk)
+1,25 eller lavere	+2,15
+1,30	+2,20
+1,40	+2,30
+1,50	+2,40
+1,60	+2,50
+1,70	+2,60
+1,80	+2,70
+1,90	+2,80
+2,00	+2,90
+2,10	+3,00
+2,15	+3,05

Dette betyr at kravet om minimum 900 millimeter høydeforskjell mellom innvendig topp hovedledning og nedre avløpsåpning (eller gravitasjonspunktet på en pumpeledning), kommer til anvendelse også i de tilfellene hvor hovedledninger ligger lavere enn kote + 2,15.

the 1990s, the number of people with a mental health problem has increased in the UK (Mental Health Act 1983, 1990).

There is a growing awareness of the need to improve the lives of people with mental health problems. The UK Government has set out a strategy for mental health care (Department of Health 1999). The strategy is based on the following principles:

- (1) People with mental health problems should be treated as individuals.
- (2) People with mental health problems should be given the opportunity to participate in decisions about their care.
- (3) People with mental health problems should be given the opportunity to live in their own homes.

The strategy also states that people with mental health problems should be given the opportunity to live in their own homes.

The strategy also states that people with mental health problems should be given the opportunity to live in their own homes. The strategy also states that people with mental health problems should be given the opportunity to live in their own homes.

The strategy also states that people with mental health problems should be given the opportunity to live in their own homes.

The strategy also states that people with mental health problems should be given the opportunity to live in their own homes. The strategy also states that people with mental health problems should be given the opportunity to live in their own homes.

The strategy also states that people with mental health problems should be given the opportunity to live in their own homes.

The strategy also states that people with mental health problems should be given the opportunity to live in their own homes. The strategy also states that people with mental health problems should be given the opportunity to live in their own homes.

The strategy also states that people with mental health problems should be given the opportunity to live in their own homes.

The strategy also states that people with mental health problems should be given the opportunity to live in their own homes. The strategy also states that people with mental health problems should be given the opportunity to live in their own homes.

The strategy also states that people with mental health problems should be given the opportunity to live in their own homes.

The strategy also states that people with mental health problems should be given the opportunity to live in their own homes. The strategy also states that people with mental health problems should be given the opportunity to live in their own homes.

The strategy also states that people with mental health problems should be given the opportunity to live in their own homes.